

DOI: 10.31866/2617-2674.2.1.2019.170870
УДК 791.21-028.5(477)"196/198"**АВТОР ТА АВТОРСЬКЕ У КІНЕМАТОГРАФІ УКРАЇНИ
60–70-Х РОКІВ ТА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ 80-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ****Вадим Скуратівський^{1а}, Олександр Охіда^{2б}**¹ доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри режисури телебачення, заслужений діяч мистецтв України, академік; e-mail: skurativskyi@ukr.net; ORCID: 0000-0001-5338-3912² магістрант факультету кіно і телебачення;
e-mail: vancyber@yahoo.com; ORCID: 0000-0001-7290-7179^а Інститут екранних мистецтв Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого, Національна академія мистецтв України, Київ, Україна^б Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна**Ключові слова:**автор;
режисер;
авторське;
кінематограф;
індустрія;
радянське кіно;
поетичне кіно;
кіномистецтво**Анотація**

Мета роботи – на основі комплексного аналізу та наявних наукових праць та джерел дослідити систему функціонування українського авторського кінематографу 60–80-х років, тяжкі радянські часи пригнічення індивідуальності та духу українського народу як нації взагалі. З'ясувати відношення теорії авторського кінематографу до українського кіно радянського періоду. А також прослідкувати розвиток видатних українських діячів кіномистецтва та особливості їх творчого самовираження. **Методологія дослідження** базується на дослідах обумовлені проблемами та явищами сучасного екранного мистецтва, його розвиток та приналежність до світової культури. У процесі роботи для вирішення поставлених завдань застосовуються наступні методи: загальнонаукові, аналіз і синтез, а також філологічний, текстологічний, структурний, порівняльно-зіставний, порівняльно-історичний. Вивчення праць мистецтвознавчої бази про досягнення у українському та світовому кінематографі. Аналіз творчих робіт видатних українських режисерів, письменників, сценаристів, операторів та акторів. **Наукова новизна** полягає в тому, що особливості та прояви авторського кінематографу України 1960-1980х років повністю недосліджено, матеріали наукової праці мають багато свідчень про існування авторства в українському кіно, тому проаналізовано специфіку мистецтва цього періоду, а також зовнішні чинники які впливають на режисерів під час створення авторського твору. Проаналізовано правову систему періоду, та особливості авторського права в радянську епоху, з'ясовано вплив політичних та юридичних факторів на прояв авторської теорії в українському кіно загалом. **Висновки.** В процесі дослідження, виявлено передумови та причини появи авторської концепції її етнічна та національна особливість, серед традиційних канонів радянських часів. В період поетичного кінематографу, світ побачила велика кількість творів української літератури. Творчість режисерів була більш спрямована на розвиток у кіно, українських народних та духовних образів, відхиляючи політичні теми.

Для цитування:

Скуратівський, В. та Охіда, О. (2019). Автор та авторське у кінематографі України 60-70-х років першої половини 80-х років ХХ століття. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво, 2(1), с.42-49.

Постановка проблеми

В теорії кінематографа і в історії кінотворчості існують різні концепції авторства, що вельми відрізняються для масового і незалежного кінематографа. Для комерційного виробництва кінофільмів заведено вважати, що фігурі автора відповідає продюсер, оскільки він має право втрутитися також і в режисерську роботу, отже, фільм, який ми бачимо на екрані, в першу чергу, результат інтегрованої й організаторської праці продюсера. Аналізуючи роботи незалежного кінематографа, критики частіше говорять про колектив односторонців – творчих особистостей, що спільно працювали над фільмом і створили певний кінцевий продукт.

Це була сучасна інтерпретація авторського кіно як феномену кіномистецтва. Для того, щоб зрозуміти витоки авторського кіно, треба звернутись до історичної епохи, що буде досліджена в роботі.

Заглиблюючись в історію кінематографа, становлення жанрової специфіки, різновидів кіно і розвитку різних підходів до кінофільму як до виду мистецтва, можна побачити, що специфічний інститут кінорежисера розвивався паралельно з кінематографом як видом художньої діяльності.

Одна з особливостей розвитку кіно в 60-х і початку 80-х років – освоєння нової проблематики в зв'язку з розширенням масових комунікацій і зростанням ролі ТВ, а також із загальними соціокультурними змінами. Як наслідок, в ці роки інтенсивно розробляються методи конкретного вивчення глядацької аудиторії та способи програмування прокатної долі фільму.

Відповідно до тенденцій кіновиробництва роль автора у фільмах часто була

досить не характерною, враховуючи політичний та соціальний вплив обставин, не виняткова заангажованість штотухала багатьох митців до банального ремісництва, нехтуючи їх ідеологічним світосприйняттям.

Аналіз досліджень і публікацій

Дослідженням авторського кінематографа в Україні займалися такі науковці, як Баран В. К., Барський В., Безклубенко С. Д., Блейман М. Ю., Бокань В., Брюховецька Л. І., Глущенко Є. С., Говдя П., Горбань Т. Ю., Гордон М. В., Горячев Ю. І., Госейко Л., Гофман Э., Григорович В. А., Даниленко, Дзюба І. М., Дущенко О. М., Єфремова Т. Ф., Загребельний М. П., Зоріна Т. Н., Зоркая Н. М., Зубавіна І., Іванов С. П., Ілленко Ю. Г., Ілляшенко В., Кандиба В., Капельгородська Н. М., Коваль Д., Корнієнко І. С., Корогодський Р., Крупник Л. О., Кульчицький С. В., Курас І. Ф., Левицька Й., Лемешева Л. Г., Лисенко О. Є., Мащенко М., Мусієнко О. С., Осика Л., Пащенко А., Погребняк Г., Погрібна Л. З., Польовий Л., Русанівський І., Синько О. Р., Тримбач С., Турчин Т. М., Цвіркунов В. В., Шаповал Ю. І., Шевченко О., Шейко В. М., Шлапак Ю., Яремчук А. Слід зазначити праці: В. Листів «Конституція СРСР і кінематограф» (Сторінки історії), Е. Громов «Крила подвигу», Л. Трауберг «Про виразному гідність нашої кінематографії», А. Федорин «Про природу документального образу», М. Зак «Наступність», Н. Димшиц «Успіх: причини і закономірності» та інші. У книзі «Кіно: енциклопедичний словник» під редакцією С. І. Юткевича, виданої в 1986 році, поміщені нариси про кінематограф СРСР, різноманітні статті про художні фільми та кінофестивалі.

Мета дослідження – огляд та аналіз наукових праць істориків та мистецтвознавців. Дослідження явищ авторської теорії у кінематографі України 1960–1980-х років. Визначення впливу зовнішніх чинників на характер авторського твору. Дослідити специфіку розвитку режисерських концепцій у трьох десятиліттях періоду. Довести формування самовираження у творах поетичного та неігрового кіно України 1960–1980-х років.

Виклад основного матеріалу

На початку розвитку кіноіндустрії авторство розглядали як результат співпраці сценариста, режисера, оператора та композитора. Однак теоретики *Cahiers du cinéma* вважають, що в рамках конвеєрної студійної системи Голлівуду або ідеологічного владного впливу, найяскравіші представники творчості можуть створювати не менш геніальні та індивідуальні авторські роботи. Одним з таких представників були Альфред Хічкок і Джон Форд (а також Фріц Ланг і Орсон Уеллс). У кінокритичному середовищі їх прозвали «Хічкок-Хоуксіанцями», а їх теорія отримала назву *politique des auteurs* – стратегія чи політика авторства (2016, с.272).

Теоретики авторського кіно вперше обґрунтовано сформулювали, що режисер є ключовою фігурою всього кінопроцесу й автором (фр. *Auteur*) кінофільму (що розглядається як твір мистецтва). Подібне судження підтверджує властивий кожному майстру (режисерові) індивідуальну кіномову: ви ніколи не сплутаєте фільми Чапліна, Стенлі Кубрика, Квентіна Тарантіно з картинами інших режисерів.

Попри те, що над кінофільмом працює цілий колектив, прихильники ав-

торського кінематографа побачили: вся діяльність колективу (знімальної групи) спрямована тільки на максимально адекватну передачу художнього задуму режисера, як в картині художника або романі письменника. Без задуму режисера діяльність колективу (знімальної групи) безглузда. Окремим напрямком авторських фільмів є картини, виконані на високому професійному рівні кінознімальною групою, що складається з обмеженої кількості людей, кожен з яких одночасно поєднує кілька кінематографічних професій. Іноді знімальна група складається лише з однієї людини. Авторська теорія асоціюється з французькою новою хвилею.

Термін «авторське кіно» було введено розглядати й у новому німецькому кіно 1970-х (Фолькер Шльондорф, Райнер Вернер Фассбіндер, Вернер Херцог, Олександр Клюге).

В процесі дослідження теорії авторського кіно в контексті українського кіномистецтва 1960–1980-х років слід розглянути декілька видатних його проявів, а саме поетичне та науково-популярне кіно.

Принцип соціалістичного реалізму за дослідженнями І. С. Корнієнка був художнім засобом, який правдиво зображував реалії життя суспільства в дусі радянського ідеологічного розвитку. Метод дослідження розкриває життя в його найрізноманітніших проявах, зображає істину нашого часу (1970, с.228).

Передумовами розвитку в Україні авторської теорії введено вважати творчість авторів Олександра та Кіри Муратових. Фільм Одеської Кіностудії «Явдоха Павлівна» 1966 р. був одним з перших українських фільмів, який зробив виклик традиційним радянським канонам. Видатним автором свого часу

був і В. Денисенко, експерименталіст часів відлиги, що вважав себе послідовником Довженка, у своєму фільмі «Солдатка» порушував питання післявоєнної урбанізації та трагічні долі людей того часу (2005, с.205).

У пошуках творів авторського кіно слід зазначити поетичний кінематограф, як частину теорії й, власне, одну з особливостей розвитку авторства в Україні. Воно використовувало алегорії, метафори, фольклорні символи та іносказання. Головними рисами цього кіно є зображення духовного світу людини. Серед багатьох образів можна прослідкувати картину людських взаємовідносин, атмосферу природи та історію народу. Саме історію розглядають як початок роздумів, пошуків власної самосвідомості та походження.

Поетичне кіно у своїх проявах звертається до національних та соціально-культурних питань крізь поетичний стиль подачі. При цьому використовуються такі засоби як притча і звернення до витоків літературної творчості, а саме, гіпербол, паралелей та метафор. Одними з джерел поетичного кінематографа були казки та народний театр. Однією з особливостей цього напрямку була музика, що часто замінювала слова в фільмах. Кожен режисер мав свою особливість та індивідуальні якості. Українська дослідниця Л. Брюховецька вважала роботи Юрія Ілленка – метафоричним, Володимира Денисенка – у виді притчі, Леоніда Осика – як трагедії, а Сергія Параджанова – етнографічними. У школі поетичного кіно відбилися риси фольклору, території, психології народу та мови (2012, с.7).

Перші причини появи школи поетичного кіно в Україні були пов'язані з політичними змінами радянської влади,

а саме зі зникненням у 1956 році культури Й. Сталіна. Для багатьох українських режисерів відкрилися можливості донести до глядача нові проблеми, що турбують суспільство. Досить логічно, що на тлі ліберальних змін з'явилася кінопоетика, яка відвертала типовий образ радянської людини, звертаючись до її коріння. В кінці 1960-х років у Києві формується школа поетичного кіно, яка застосовує в своїх картинах історичні відомості про Україну та народне мистецтво (2005, с.145).

Одним з відомих митців школи поетичного кіно був Л. Осика. У своїй стрічці «Камінний хрест» 1968 року, знятою за сценарієм І. Драча за українським літературним твором В. Стефаніка. Аби знайти кращої долі, головний герой відправляється до Канади, тим самим сумуючи за своєю Батьківщиною. У творі Осика трагедія одного персонажу ототожнюється трагедією народу. В 60-ті роки ХХ століття проблеми залежності людини від землі, від її матеріальної та духовної цінності в СРСР мали значну актуальність. Це було пов'язано з культивациєю земель Сибіру. Урбанізація все більше охоплювала державу, село поступово почало відходити в інший бік, змінюється суспільне відношення до нього. Епоха «радянського романтизму» що позиціювалась владою як оплот досягнень людства, не показувала цих змін, вона зображала життя селян. В картині «Камінний хрест», Осика звертає увагу на сутність цих проблем та причини міграції українців (2012, с.7).

Яскравим прикладом розвитку авторського кіно періоду 60–80-х рр. ХХ століття був «Вавілон–ХХ» І. Миколайчука. Хоч і у співавторстві, Іван Миколайчук набуває сценарного досвіду (фільми: «Білий птах з чорною ознакою», «На по-

клони!», «Під сузір'ям Близнюків» і «Камінна душа»). Викликом його авторській свідомості був досить складний для екранізації твір В. Земляка «Лебедина зграя». Попри вчасне подання літературного сценарію, ідейні суперечки навколо сценарію не вщухають. Партійне керівництво та критика поведінки Фабіана у творі не зламала режисера І. Миколайчука, адже він вже мав більш соціально-суперечливий фільм «Білий птах з чорною ознакою». Одним з контраргументів на адресу керівництва редакційної колегиї була підкреслена у сценарії думка Леніна про плоди революції, які дали селянам землю та звільнили їх від кріпацтва, а також настанови про те, що селянам ще доведеться зламати свою дрібновласницьку парадигму мислення. Ідеям ленінського минулого керівництво не змогло відмовити. Не зважаючи на хитрощі, які режисерам довелось застосувати, втручання держави у процеси кінотворення, значно сильніше руйнують авторство (1987, с.55).

Серед проявів авторства у кінематографі України документальне кіно мало не меншу вагомість для життя народу. Воно стає не тільки інструментом для хронікальної фіксації всіх її проявів, але і самостійним видом кіномистецтва. Серед майстрів-документалістів став популярним вислів: «Життя талановітше, ніж я». Автору документального, на відміну від ігрового кіно, немає потреби вигадувати сюжети й характери, писати діалоги; йому, як правило, не потрібні актори, грим і декорації: його матеріал – саме життя, яке дарує миті, здатні вражати, потрясати, висловлювати великі ідеї й почуття. Треба тільки зуміти дочекатися цих миттєвостей, побачити їх і вчасно «схопити» камерою. Крім того, сучасне життя настільки багатоманітне

та сповнене такими полярними, нерідко драматичними й навіть трагічними подіями, що роль художника-документаліста видається не тільки величезною і важливою, але і надзвичайно відповідальною (2010, с.3).

Теорія авторського кіно зумовлює появу самобутніх та специфічних особливостей не тільки у поетичному кіно України. Шляхи авторства та його незалежність має й українське неігрове кіно, яке спіткав неабиякий розвиток у 1970-ті та 1980-ті роки завдяки відкриттю Київської кіностудії науково-популярних фільмів. Багато стрічок випускалося під патронатом студії: «Індійські йоги хто вони?», А. Серебрянікова, «Чи думають тварини?», «Мова тварин», «Сім років за обрій» режисера Ф. Соболева.

Фелікс Соболев був видатним представником української наукової документалістики. Одного разу в процесі німого показу фільму «Мова тварин», було втрачено сторінку з тексту фільму і Соболев не надіючись на сценариста, прочитав весь текст по пам'яті. Серйозне відношення режисера до сценарію було зумовлено тим, що він постійно відстоював свою думку, і неодноразово сперечався зі сценаристами за кожен текст свого творіння. Не випадково фільм «Мова тварин» здобув багато прихильників за кордоном на всіх фестивалях, де його презентували понад чотирнадцять країн. Вчені, ще не достатньо знають про мову тварин і в наш час. Але в тій формі, в якій її зобразив Соболев, вона здається зрозумілою всім народам Землі. Вперше фільм науково-популярного значення мав успіх не гірший за ігрове кіно. Авторські особливості режисера в черговий раз довели вплив людини – автора на

колективну роботу і як висновок досягнення перспективо нових результатів.

Новизна дослідження полягає в розгляді творів українських митців ХХ ст. з боку авторської теорії. Простежено вплив соціальних та політичних чинників на характер творчості режисерів періоду. У результаті доведено прихильність режисерів до власних поглядів, а також досліджені професійні аспекти її діяльності, що доводять їх причетність до авторської концепції.

Висновки

В процесі дослідження виявлено приналежність теорії авторського кіно до феноменів української культури. Одними з визначних явищ українського кінематографа радянського періоду була поява історичних та наукових фільмів, школи поетичного кіно. Відкриття кіностудій, де непередбачені владою автори відстоювали свої професійні та творчі якості. Досліджено, що автор, це людина яка має юридичне та фізичне відношення до створеного твору. Але поняття авторського в кіно має відношення до людини, що специфікою своєї творчості найбільше впливає на кінцевий результат твору.

Відомі українські митці періоду 1960–1980-х років зазнали політичних та ідеологічних утисків. Та протягом своєї професійної діяльності їм вдалося зберегти своєрідний стиль, характер творів та

зобразити українські культурні та етнічні надбання. Не дивлячись на заборони, митцям авторського кіно в II-й половині 1960-х – I-й половині 1980-х років вдалося створити багато кінострічок, які стали візитівками українського кінематографа.

Феномен українського авторського кіно був самотнім та самодостатнім, але не відповідав критеріям панівного в мистецтві Радянського Союзу методу «соціалістичного реалізму». Тому представники авторського кінематографа переслідувалися, а їх кінострічки вилучалися та були заборонені для показу масовому глядачеві. Українське авторське кіно підіймало питання національної самосвідомості під творчістю С. Параджанова, Ю. Ілленка, Л. Осики, І. Миколайчука, та багатьох інших режисерів, охоплювало теми історії, побуту, втрачених традицій і психології людських взаємовідносин. Тобто порушували теми, які безпосередньо не стосувалися ідеології та суперечили їй.

Існування авторства в українському кіно попри ідеологічні обставити та політичний стан, може відтворювати бачення режисера, і переважно ті митці, через картини яких прослідковується власний світогляд, характер та ідеологічні вподобання, можуть вважатися авторами своїх творів, які вони відстоювали, як у процесі виробництва так і в процесі дистрибуції.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Акройд, П., 2016. *Альфред Хичкок*. Москва: КоЛибри, Азбука-Аттикус.
 Пащенко, А., 2012. Українське поетичне кіно як зразок національного кінематографа. *Кіно-театр*, 2.
 Госейко, Л., 2005. *Історія українського кінематографа*. Київ: KINO-КОЛО.
 Корнієнко, І.С., 1970. *Півстоліття українського радянського кіно: сторінки історії*. Київ: Мистецтво.

Пащенко, А., 2010. Неферильна земля і нерозривний зв'язок з нею. *Кіно-театр*, 2.
Лемешева, Л., 1987. *Украинское кино: проблемы одного поколения*. Москва: Союз кинематографистов.
Зорина, Т.Н., 2010. Документальное кино - жанр киноискусства и история страны. *Культура в современном мире*, 1.

REFERENCES

Akroid, P., 2016. *Alfred Khichkok* [Alfred Hitchcock]. Moscow: KoLibri, Azbuka-Attikus.
Pashchenko, A., 2012. Ukrainske poetychne kino yak zrazok natsionalnoho kinematohrafa [Ukrainian poetry cinema as an example of national cinema]. *Kino-teatr*, 2.
Hoseiko, L., 2005. *Istoriia ukrainskoho kinematohrafa* [The history of Ukrainian cinema]. Kyiv: KINO-KOLO.
Korniienko, I.S., 1970. *Pivstolittia ukrainskoho radianskoho kino: storinky istorii* [Half a century of Ukrainian Soviet cinema: pages of history]. Kyiv: Mystetstvo.
Pashchenko, A., 2010. Nerodiucha zemlia i nerozryvnyi zviazok z neiu [Non-fertile land and inextricably linked with it]. *Kino-teatr*, 2.
Lemesheva, L., 1987. *Ukrainskoe kino: problemy odnogo pokoleniia*. [Ukrainian cinema: problems of one generation]. Moscow: Soiuz kinematografistov.
Zorina, T.N., 2010. Dokumentalnoe kino - zhanr kinoiskusstva i istoriia strany [Documentary cinema is a genre of cinema and the history of a country]. *Kultura v sovremennom mire*, 1.

АВТОР И АВТОРСКОЕ В КИНЕМАТОГРАФЕ УКРАИНЫ 60–70-Х ГОДОВ ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ 80-Х ГОДОВ XX ВЕКА

Вадим Скуратовский^{1а}, Александр Охида^{2б}

¹ доктор искусствоведения, профессор, профессор кафедры режиссуры телевидения, заслуженный деятель искусств Украины, академик; e-mail: skurativskiy@ukr.net; ORCID: 0000-0001-5338-3912

² магистрант факультета кино и телевидения; e-mail: vancyber@yahoo.com; ORCID: 0000-0001-7290-7179

^а Институт экранных искусств Киевского национального университета театра, кино и телевидения им. И. К. Карпенка-Карого, Национальная академия искусств Украины, Киев, Украина

^б Киевский национальный университет культуры и искусств, Киев, Украина

Аннотация

Цель исследования – на основе комплексного анализа и имеющихся научных трудов и источников исследовать систему функционирования украинского авторского кинематографа 60–80-х годов, тяжелые советские времена угнетения индивидуальности и духа украинского народа как нации вообще. Выяснить отношение теории авторского кинематографа к украинскому кино советского периода. А также проследить развитие выдающихся украинских деятелей киноискусства и особенности их творческого самовыражения. **Методология исследования**. В работе базируется на опытах обусловлены проблемами и явлениями современного экранного искусства, его развитие и принадлежность к мировой культуре. В процессе работы для решения поставленных задач применяются следующие методы: общенаучные, анализ и синтез, а также филологический, текстологический, структурный, сравнительно-сопоставительный, сравнительно-исторический. Изучение трудов искусствоведческой базы о достижениях в украинском и мировом кинематографе. Анализ творческих работ выдающихся украинских режиссеров, писателей, сценаристов, операторов и актеров. **Научная новизна** заключается в том, что особенности и проявления авторского кинематографа Украины 1960–1980-х годов полностью неисследованные материалы научные труды имеют много свидетельств о существовании авторства в украинском кино, потому проанализирована специфика искусства этого периода, а также внешние факторы, влияющие на режиссеров при создании авторского

произведения. Проанализирована правовая система периода, и особенности авторского права в советское время, выяснено влияние политических и юридических факторов на проявление авторской теории в украинском кино в целом. **Выводы.** В процессе исследования, выявлены предпосылки и причины появления авторской концепции ее этническая и национальная особенность, среди традиционных канонов советских времен. В период поэтического кинематографа, свет увидело большое количество произведений украинской литературы. Творчество режиссеров было более направлено на развитие в кино, украинских народных и духовных образов, отклоняя политические темы.

Ключевые слова: автор; режиссер; авторское; кинематограф; индустрия; советское кино; поэтическое кино; киноискусство

AUTHOR AND AUTHOR'S ARE IN THE UKRAINIAN CINEMA IN 1960-70S AND THE FIRST HALF OF THE 1980S

Vadym Skurativskyi^{1a}, Oleksandr Okhida^{2b}

¹ Doctor of Study of Art, Professor, Honored Art Worker of Ukraine, Academician;

e-mail: skurativskyi@ukr.net; ORCID: 0000-0001-5338-3912

² Master Student of Cinema and Television Faculty;

e-mail: vancyber@yahoo.com; ORCID: 0000-0001-7290-7179

^a Institute of Screen Arts of Kyiv National Karpenko-Kary Theatre, Cinema and Television University; National Ukrainian Academy of Arts, Kyiv, Ukraine

^b Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Abstract

The purpose of the article is to investigate the system of functioning of the Ukrainian auteur cinematography in the 1960-80s, in the difficult Soviet times of the individuality and spirit oppression of the Ukrainian people as a nation in general and it is based on a comprehensive analysis and available scientific datas and sources. The relation of the auteur theory to the Ukrainian cinema of the Soviet period is going to be found out and also to investigate the development of prominent Ukrainian figures in the cinema and the peculiarities of their creative self-expression. **Research Methodology.** It is based on experiences caused by the problems and phenomena of modern screen art. To solve the set tasks, the following methods have been used: general scientific, analysis and synthesis, as well as philological, textological, structural and comparative, historical methods. The works of art history of the achievements in the Ukrainian and world cinema are being studied. The creative works of outstanding Ukrainian directors, screenwriters, cameramens and actors have been analyzed. The scientific novelty lies in the fact that the features and manifestations of the author's cinema of Ukraine in the 1960–1980s, completely unexplored materials, scientific works have a lot of evidence about the existence of authorship in Ukrainian cinema, therefore the specificity of the art of this period, as well as external factors affecting the directors during the creation of copyright works. The legal system of the period, and the peculiarities of copyright in Soviet times, are analyzed, the influence of political and juridical factors on the manifestation of the author's theory in Ukrainian cinema as a whole has been clarified. **Conclsions.** In the course of the study, the prerequisites and reasons for the emergence of the author's concept of its ethnic and national peculiarity, among the Soviet times traditional canons have been revealed. During the period of poetic cinema, a large number of Ukrainian literature works saw the light. Creativity of directors was more aimed at the development of cinema, Ukrainian folk and spiritual images, rejecting political themes. This approach did not suit the leadership of the Ukrainian SSR, therefore a struggle was declared to the poetic cinematography, because these films did not emphasize the subjective picture of Soviet romanticism.

Keywords: auteur; director; author; cinema; industry; Soviet cinema; poetic cinema; cinema art

